

KERESKEDelmi LAPOK.

SAK, ÖNKÉPZŐ- és TÁRSADALMI HETI KÖZLÖNY.

M megjelenik hetenként egyszer: szombaton.	HIRDETÉSI DIJ:	A lap szellemi részét érdeklő minden közlemények a szerkesztőséghez (Péterfia-utca, Margitay ház, emelet) czimzendők.
ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egy évre 6 frt — kr. Fél évre 3 " — " Évnegyedre 1 " 50 " Előfizetési és hirdetési díjak a kiadó-hivatalhoz, Debreczenbe (Péterfia-utca, Margitay-ház) czimzendők.	HIRDETÉSI DIJ: Egész oldal 8 frt. — Fél oldal 4 frt. — $\frac{1}{4}$ oldal 2 frt. — $\frac{1}{8}$ oldal 1 frt. — $\frac{1}{16}$ oldal 50 kr. Előfizetőknek a hirdetési díj fél árban számítatik. Többszörös hirdetésnél 10–30% engedmény. Bélyeg-díj minden hirdetés után 30 kr. Nyilttéri közlemények minden sora 10 kr. Hirdetések és nyilttéri közlemények a kiadóhivatalban fogadtatnak el.	Kéziratok vissza nem adatnak.

TARTALOMJEGYZÉK: I. VISZHANGOK A FŐVÁROSBAN. — II. A MENETRENDEK A VASUTAKON. — III. TÁRCZA. *Chemica*. — IV. AZ ARATÁS HAZÁNKBAN. — V. TANÜGY. — VI. A NÉMET NYELV KÉRDÉSÉHEZ, UGY ÁLTALÁNOS, MINT KERESKEDelmi SZEMPONTBÓL. — VII. DR. SZABÓKY ADOLF. — VIII. HETI HIREK ÉS VEGYESEK. — IX. ALKALMAZÁST KERESŐK. — X. HIRDETÉSEK.

Viszhangok a fővárosban.

(A kereskedelemről.)

Budapest, 1880. jul. 27.

Ha kereskedelmünk érdekeinek felkarolása végett hazai irodalmunk képviselőihez fordulunk, általán azt a nézetet halljuk, hogy ha ők a kereskedelem ügyét nemzetgazdászati szempontból tárgyalják, maguk részéről eleget tesznek a kereskedelem érdekeinek. Pedig ha a mi kereskedelmünk társadalmi viszonyait mélyebben fürkésznék, elég hálás anyagot lelnének. Azonban ha ide utal valaki, oly száraz themának tartják azt, mely nem érdemi meg a fáradtságot.

Ha nem helyeselhetjük is egészben e nézetet, meg kell benne nyugodnunk, mert másrészt tagadhatlan az, hogy pl. a fővárosban kiadott lapok mellett egyáltalán nem fölöslegesek a vidéki és szaklapok, melyek specialis érdeket karolnak fel.

Ebből egyszersmind következik, hogy mi kereskedők specialis érdekeink megvitatása s előmozdítása tekintetéből csakugyan önmagunkra vagyunk utalva s a magunk körében kell oda hatnunk, hogy a Magyarországon még meglevő előítéleteket leromboljuk, a kasztszellemből még megmaradt daróc-foszlányokat lerázzuk, hogy a nemzet a mi specialis érdekeinkben érdekét ismerje fel akkor, mikor a kereskedelem értékét felfogja s annak társadalmilag megadja azon helyet, melyet az minden művelt államban elfoglal.

Hazánkban a kereskedői osztály iránt — tagadhatatlanul — még mindig ellenszenv uralkodik, a mit nagyban fokoz az a körülmény, hogy épen ezen osztályban vannak a vegyes nemzetiségűk leginkább képviselve. Ha a par excellence magyar elem jobban szentelné magát a kereskedelmi pályára, lassanként ez ellenszenv is elenyészne.

Hogy a kereskedői osztály iránt táplált ellenszenvnek kutfortására akadunk, elég a világtörténelemben lapozgatnunk, számtalan adattal találkozunk ott még az ősidőkből, midőn a kereskedelmi pályára csak rabszolgákat, vagy legigázott népeket használtak. A középkor kasztszelleme szintén e felfogásnak hódolt, sőt sajnos, hogy az újabbkor írói is sokban osztják e nézetet.

Az újabbkor írói azonban már mégis két irányban haladnak: egyik azt iparkodik kimutatni, hogy a kereskede-

lem inproduktív elem, mely a mások zsirjából táplálkozik, sőt a kereskedőben egy nemét látja a szelid csalónak. A másik irány már jobb úton halad. Ez bebizonyítja történelmi adatokkal a kereskedelem produktivitását s kimutatni törekedik, hogy a kereskedelem mily fontos tényezője a nemzeti jólétnek. A hol a kereskedelem virágzik, ott behatol a művészet iránti szeretet is, tehát teremt művészetet. A kereskedelem produktió voltát számtalan adattal lehet bizonyítani. A kereskedelem adja a valódi értékét a termelt árúknak, sőt az áriőbblet elérése is az ő termelő képessége mellett bizonyít. A kereskedelem tette nagygyá, hatalmassá Francia- és Angolországot, melyek felvirágzásukat a kereskedelemnek köszönhetik. A hol a kereskedelem gyökeret ver, ott az emberek erkölcsi is szelidülnek, tehát mindenütt és mindenhol a kereskedelem jótékony befolyását lehet konstatálni a nemzetek életében.

A mely nemzet a kereskedelem iránt ellenszenvvel viseltetik, azt magától elidegeníteni törekedik, csakis saját szellemi életét veri békóba, tehát az ily nemzet letelének egyik alapfeltételét semmisíti meg.

Hogy kereskedelmünk nem áll európai színvonalon — az tagadhatatlan, s hogy e tekintetben a nemzetnek és a kormánynak nem csekély feladata van — az bizonyos. De ha a kereskedelmi osztály hazánkban el akarja foglalni társadalmilag is azon állást, melyre hivatva van, nekünk is lépést kell tartanunk a korszellemmel s első sorban oda törekednünk, hogy kereskedelmünk nemzeties irányba tereltessek, törekednünk kell oda, hogy a kereskedelmi pályán elméletileg is képzett szakerőket nyerjünk; mert ma már nem elégséges csupán a gyakorlati élet iskolájában szerzett ismeretekkel lépni ki a világba, hanem szakszerűleg képzett kereskedőkre van okvetlenül szükségünk; mert oly államban, mely az európai nemzetek sorába akar lépni, nem szabad a kereskedőnek magát a pusztasághoz bízni, nem szabad vagyonát, létfeltételét a hullámszárnak oda vetni, hanem eléggé felvilágosodott elmével a természetes fejlődésnek engedni a tért.

Ezen a téren is sok teendő vár reánk, azért nézünk örömmel a jövő évben tervezett kereskedelmi congressus elé, ennek lesz feladata kereskedelmünk fejlődésének, szellemi és anyagi felvirágzásának alapját megvetni.

Hubenay József.

A menetrendek a vasúton.

A „Magyar Föld“-ből a következő közérdekű cikket vettük át:

Minél inkább fejlődik vasúthálózatunk, minél több és

több áldozat kívántatik ennek fejlesztésére az adózóktól, annál több joggal lehet megvárni, hogy az áruszállításra vonatkozó jogos igények kielégíttessenek, valamint hogy a személy közlekedés kényelmi, gyorsasági, pontossági, cél-szerűségi szempontból megfeleljen azon kívánalmaknak, melyeket egy jogállamban az illető üzletvezetőségektől a közönség meg is követelhet, a nélkül, hogy akár saját rész-részvényeseik, akár az állampénztár megkárosítása ez által szükségkép bekövetkeznék.

Most, hogy a tetemesen megnagyobbodott államvasúti hálózat üzletvezetőségének újjászervezéséről már hónapok óta beszélnek, szükségesnek tartom az illető szakkörök figyelmét a menetrendekben létező hiányosságokra felhívni, melyek az egészséges személyforgalom fejlődésére csak bénítólag hathatnak. Szakemberek dönthetik el pusztán ama kontroverz kérdést, mely laikusnak nem fér agyába, hogy szükséges-e oly vasúti vonalrészeken, hol csekély a személyforgalom, a vonatoknak 15—20 perczig megállani egyes állomásokon, a nélkül, hogy fel- vagy lerakódás azt szükségessé tenné, vagy pedig egyes vasúti kocsiknak a vonathoz való akasztása vagy lekasztása előfordulna. Mivel azonban minden vonatnak önköltségei vannak, melyben a fűtőszerek elfogyasztása egy jelentékeny szerepet játszik, a hosszabb ideig való szükségzerű tüzelés a takarékosággal ellentétben látszik lenni. Nézetem szerint is az idő pénz levén ezen nemzetgazdasági elvvel az előbbi gyakorlat, hátróztatottan ellenmondásban áll.

Ezen szempontból tekintve a dolgot, minden menetrendnél az irányadó kérdés az, hogy az egyik vonat bir-e oly csatlakozással a másikhoz, hogy az utazó közönség saját kényelme és szükségéhez képest folytathassa útazását, ha épen kívánja, és ne kénytelenítessék órákat hiába eltölteni, míg sürgetős útját folytathatja, a mi üzleti és kereskedelmi viszonyainkra és nemzetközi forgalmunkra igen nagy hátrányokkal járhat.

Ezen egyszerű és szerény kívánalmainknak azonban menetrendeink épen nem felelnek meg, habár ha nem tévedek, a központi vasúti felügyelőség, mely a vasúti egyöntetű üzletre felügyelni volt hivatva, gyakorolta eddig a vasúti társulatokkal szemben a közlekedési miniszterium felügyeleti jogát.

Szolgáljanak a mondottak megvilágítására a következő példák: Budapestről a pragerhof-gráci irányban a reggeli vonat 7 óra 10 perczkor indul, és tehát akár az Orsova felől, akár a tiszavidéki vasúttal, akár a magyar államvasúttal reggel érkező útasok azon irányban nem folytathatják többé útjokat, holott ha valamivel később indulna az említett vonat Budapestről, ezen a bajon segítve lenne. Hasonlókép a pragerhof-gráci irányból, az utazók reggeli 6 óra 16 perczkor érkeznek Budapestre, míg az Orsova felé menő reggeli vonat 6 óra 55 perczkor indul Pestről, itt is hiányzik tehát az összeköttetés, a két indóháznak egymástól való nagy távolsága miatt, pedig ezen is könnyű lenne segíteni. Vagy továbbá, a magyar államvasút budapest-rutkai gyorsvonata reggel 6 órakor indulván Budapestről, minthogy a pragerhof-gráci vonat reggel 6 óra 16 perczkor érkezik Budapestre, ezen két vonat között sincsen meg a csatlakozás; valamint nincsen meg a rutkai gyorsvonat és az osztrák államvaspálya reggel 5 óra 57 perczkor Budapestre érkező vonata között sem.

Ezekre valószínűleg az lesz a felelet, hogy a főváros emelése céljából van ez így berendezve, hogy az útasok itt időzni kénytelenek legyenek; de másrészt kérdem, méltányos-e azoknak bérkocsi, vendéglői és egyéb költségeket okozni, a kik csatlakozás esetében mindezt képesek lennének megkímélni? A ki teheti, e nélkül is időznék itt.

De lássuk a hiányos közlekedést a vidéken is; például a Nyiregyháza-Tokaj vidékére utazók igen természetesen ma az olcsóbb utat választják, t. i. Miskolczon át; eddig május 15-ike előtt volt csatlakozás Debreczen felé, most

T Á R C Z A.

C H E M I C A.

— Regényes korrajz. —

Sórokogáb R.-tól.

XV.

Lázás álmok.

(Folytatás.)

A beteg lecsendesül, de szempillái is lecsukódnak, mintegy megnyugodni látszik sorsában, lassanként elszunnyad, végre elalszik, mit Emiliána a gyöngeségnek tulajdonít.

Virradatkor jelentik, hogy egy katona kíván beszélni a fejedelemmel.

Emiliána rendbe szedi öltönyét, kisiet. A katona levelet nyujt át, Emiliána föltöri s a szobába lép, hogy a még pislogó lámpa fényénél átfussa.

— Sobekoff tudakozódik fia után — mondja Emiliána Pawlównának — mire sietve tudtára adja a várakozónak, hogy az illető valóban itt van kórágyon, de pár óra óta, úgy látszik, javuló félben, mire a katona lovára kap s elvágtat.

Wladimir egész nap nem tér magához, aludni látszik, de Emiliánát némi aggodalom fogja el. Az est közeledtével kisdud lakása ablakából nézett a távolba, Wladimir álla-

pota fölött törve magát, midőn a láthatáron néhány lovas tűnik föl.

Közeledtökre lesiet. Cs. khamar megérkeznek, lovaikról leugrándoznak. Emiliána a lépcső alján áll, az első megpillantásakor az öröm s bámulat hangja lebben el ajkáról: „Herczeg!”

— Emiliána, hihetek-e szemeimnek! — kiált föl Sobekoff, mert ő volt az érkező — a mint Emiliánát megpillantja. Imádott angyal, önnek oltalma alatt van Wladimir, most már nyugodt vagyok, de mondja, hogy van ő.

Emiliána elmondja, mit mi már tudunk, a herczeg engedelmet kér, hogy szeretett gyermekét — így nevezi Emiliánát — homlokán csókolhassa fia ápolásaért.

Gyöngye pír futja el Emiliána arcát, de enged a herczeg kívánatának s vele együtt fiához siet.

Sobekoff megrémül, a mint meglátja halálsáppadt fiát, majd nem élettelenül fekuve.

— Emiliánám, kedves leányom! — kiált föl — mondd, él-e ő, e sáppadt arcz, e beesett szemek, e dult vonások.

A kiáltásra a beteg megmozdul, szemeit nyitja, atyjára esik tekintete, de pillái lecsukódnak, s gyöngye mosolya jelzi, mintha atyját megismerte volna.

— Tapints a herczeg érverését — szól csendesen Emiliána — lassú ugyan, de nyugodt, láza alig van, kimerült testének nagy szüksége van a nyugalomra, ő magához fog térni, most már a javulás utján van.

A herczeg kipihenvén kissé magát fia kórágya mellett,

nincsen. A Miskolcz felé induló gyorsvonat esteli 10 óra 50 perczkor indul Budapestről Miskolczra, 3 óra 31 perczkor reggel érkezik, hol is a Tokaj felé utazóknak 7 óra 7 perczkor, reggelig kell várakozniok, a midőn egy külön személyvonat indittatik el Miskolczról Debreczen felé, a nélkül, hogy csatlakozással birna akár Kassa, akár Fülek felől. Holott ha a 3 óra 31 perczkor éjjel Miskolczra érkező vonat nemcsak Szerencsig de onnan tovább is folytatná útját, a Miskolcz-Szerencs 38 kilométer hosszú vonalrészen, 4 óra mulva nem lenne szükséges egy külön vonatot indítani, hanem ugyanezen vonat Debreczenbe 9 óra 7 perczkor érkezhetnék a helyett, hogy most 12 óra 18 perczkor érkezik oda s ugyanazon menetsebességgel számítva, mint az eddigi megyen, 3 órai időnyereséget eredményezne

Ugyanazon vidék útasai vice versa, azaz Debreczenből Miskolcz felé Budapestre sincsenek jobb helyzetben; ugyanis a Debreczenből 3 óra 28 perczkor délután induló vonat, mely a Nyiregyház-Tokaj vidéki útasokat közvetíti, Miskolczra 9 óra 20 perczkor este érkezik, de nem bir csatlakozással sem Kassa, sem Fülek felé; ekkor ha a tehervonattal folytatják útjokat, reggel 9 óra 7 perczkor érkeznek Budapestre, de onnan tovább már nem folytathatják útjokat; ha azonban Miskolczon bevárják az éjjeli gyorsvonatot s 2 óra 44 p. éjjel, azaz 5 óra mulva átszállnak, akkor reggel 7 óra 38 perczkor érkeznek Budapestre és folytatják útjokat; tehát ezen vonat is ugyanazon menetsebességgel menve, 5 órával később indulhatna el Debreczenből, mint az eddigi és Miskolczon még mindig csatlakozhatnék az éji gyorsvonathoz.

Nézzük ugyanazon vidék közlekedését a budapest-püspök-ladányi irányban; itt is azt látjuk, hogy a Budapestről 6 óra 25 p. induló esteli vonat, 1 óra 20 perczkor érkezik Püspök-Ladányba, honnan 30 perczcel hamarabb indul el Debreczen felé e vonat, mint a hogy a Budapestről 10 óra 5 p. induló éji gyorsvonat Püspök-Ladányba érkezik, tehát

távozik kíséretével, kérve, hogy ha hirtívót küld, tudósítsa őt, most már nyugodt, tudva, hogy gondos kezek között van fia. Ő néhány órányira van a kórháztól, hol egy tartalék sereg áll vezetése alatt s aligha lehet újra jönie, hogy fiát ismét megtekinthesse.

Hajnal fele járt az idő, midőn Wladimir — mint ki jól aludt — magához tért. levessel kínálták, mit jóízűen elfogyasztott, most már mint mondá, „sokkal jobban érzi magát, sokkal erősebb.“

XVI.

Uram! mi még találkozunk.

Néhány nap mulva, gyönyörű verőfényes őszi délutánon, az épület előtti verandán, mely ugyan nem a legszebben nézett ki, elhagyatott állapotban volt, de egy kórházban tökéletesen elégséges arra, hogy a betegek rajta sütkezzenek, szabad levegőt szívjanak, találjuk Wladimirt Emiliánával.

Wladimir karos székben félig ülve, félig feküve, arca bádgyadt, de nem is hasonlítható ama kórági élettelen arczhoz. Most telepszének le társaságukba a pap bácsi, kivel már oly rég nem találkoztunk s Pawlówna

Emiliána beszél, a mint kivehető, az égitestekkel foglalkozik, azokról magyaráz valamit, a jöttek jövelele egyáltalán nem zavarja.

— Azt mondja Proctor, hogy ha földünket egy három hüvelyk s a napot egy huszonhat láb átmérőjű gömbnek

a Debreczen felé menő útasok által fel nem használtathatik, holott pedig ha eme vonat Püspök-Ladányból 40 perczcel később indittatnék el, 4 órai gyorsabb utazás kedvéért, sok útas a gyorsvonatot használván, Püspök-Ladányban átszállhatna, és a gyorsvonat is inkább kifizethetné magát.

A felhozott pár példa eléggé kitünteti azon megfoghatlanságokat, melyek menetrendjeinkben érvényben vannak, de melyekkel tovább nem akarom az olvasót untatni, s melyek talán a tiszavidéki és a magyar államvasutak közötti huzavonából, vagy az illetők figyelmetlenségéből származtak, de a melyek határozottan úgy az időkiméléssel, mint a rendes üzlettel ellentétben állanak.

Reméljük, hogy most, midőn a magyar államvasút hálózata épen a közbeneső tiszai vasút megvétele által kiégszítettett, az egyöntetű kezelés ugy a tarifák megállapításában, mint a menetrendek czélszerű berendezésében is — melynél a felhozott szempontok nem mellőzhetők — éreztetni fogja a közönség előtt jótékony hatását, a mi úgy az utazási kedv növelésére, mint az üzlet jövedelmezőségére nézve is nem csekély befolyással fog lenni.

Gr. Dessewffy Aurél.

Az aratás hazánkban.

Hazánk az aratás dolgában jóval előbbre van, mint Ausztria s általában egész Európa s ez lehet az oka, hogy már ma áttekintéssel birunk a termelés sikere fölött, melyet a következő adatok mindenesetre megközelítőleg fognak föltüntetni azon első cséplési kísérletek eredménye alapján melyből egy bécsi lap számításában kiindult.

Búza-aratás.

Megye:	A művelés alatt levő terület hektárokbán:
	Igen jó:
Baranya	32,396
Tolna	43,415
Somogy	60,846
	<u>136,630</u>

gömbnek képzeljük, szerezhetünk magunknak némi fogalmat e két égitest méretei közti különbségről s ezen naprendszer legnagyobb tagja az óriás Jupiter, melynek terjedelme oly nagy, hogy mellette a föld és Vénus csaknem semmivé törpülnek s daczára ennek a nap méreteihez viszonyítva, mégis csak harminczkét hüvelyk átmérőjű gombbal ér föl, míg Saturnus átmérője ily arányban huszonnyolcz hüvelyk, Uranus és Neptun pedig egy lábnál valamivel kisebb átmérőjűek s az apróbb bolygók valamennyien kisebbek, mint földünk.

A nap terjedelméről némi fogalmat nyújt az, hogy 740-szer mulja fölül a körötte keringő összes bolygók egyesített tömegét.

S ezen borzasztó tömegű égitest tömegében, valamint légkörében föltaláljuk ugyanazon elemeket, melyekből földünk alkotva van, így légkörében a natriumon kívül vas, calcium, magnes um, chrom fordul elő, de hydrogen is van jelen, sőt valószínű, hogy réz és horgany is, s miután ezen elemek jelen vannak, nem lehet föltenni, hogy földünk kivételképen alkotottatott volna, ezenkívül még a zon elemekből, melyek földünkön föltalálhatók, sőt nagyon valószínű, hogy földünk elemei föltalálhatók nemcsak a napban, hanem a többi égitestekben is, miután valamennyien egy anyagból kellett, hogy származzanak, e mellett bizonyítanak különben egyes csillagok szinképei, melyek földi elemek jelenlétét árulják el.

(Folyt. köv.)

<i>Jó:</i>	
Bács-Bodrog	188,552
Hont	22,366
Krassó	49,123
Liptó	309
Pest-Pilis-Solt-Kis-Kun	75,249
Pozsony	39,090
Sopron	35,048
Ung	9,566
Veszprém	40,203
Zólyom	3,742
	<hr/> 463,248

<i>Jó közepszerű:</i>	
Bars	22,079
Borsod	24,680
Esztergom	9,606
Gömör s Kis-Hont	14,981
Mosony	58,512
Nógrád	26,832
Nyitra	22,092
Temes	36,864
Trencsén	180,226
Turócz	9,873
Vas	1,093
Zala	57,028
Erdély	264,387
	<hr/> 794,378

<i>Közepszerű:</i>	
Árva	395
Bereg	9,725
Bihar	78,789
Csongrád	73,056
Jász-Kun-Szolnok	147,042
Komárom	36,388
Sáros	7,438
Szathmár	38,584
Szörény	3,768
Torna	2,171
	<hr/> 397,355

<i>Gyenge közepszerű:</i>	
Abauj	17,979
Békés	103,370
Csanád	45,139
Heves	61,093
Máramaros	2,448
Szabolcs	19,190
Szepes	476
Torontál	228,963
Ugocsa	5,415
Zemplén	47,169
	<hr/> 531,942

<i>Rosz:</i>	
Arad	68,845
Hajdu	28,029
	<hr/> 96,874

Igen rosz:
Sehol.

Egy előkelő kereskedőház a következőképen nyilatkozik: A mint az eddigi jelekből itélni lehet, Fehér-, Banya-, Somogy- és Tolnamegyékben, a Tisza felső vidékén, továbbá azon a vidéken, melyen a magyar államvasút északi része húzódik, ezenkívül az úgynevezett tótságban és a Csallóköz-szigetén a búza-aratás közepszerűnél jóval nagyobb eredményt fog fölmutatni. E mellett a gabonából, burgo-

nyából, mindenféle hüvelyös veteményekből, kukoricából és szénából, szintén részint igen jó eredményt várnak, részint már nyertek is, vonatkoztatva ezt azon vidékekre is, hol különben a gabonát illetőleg silányabb az eredmény. Ide tartoznak a Bánság, Békés, Aradmegyék, a Bácska s részben Pestmegye. Itt a termelés állása nem oly kitünő s az aratók sok üres kalászt találnak, a gyakori nagy zivatarok pedig megdöntötték a gabonát s így nyomott szemekkel találkozhattak.

A szép vörös szín, mely az egyes magvakat különösen kitünteti, ez idén — úgy látszik — csak ritkán fog előfordulni, mert a búzát sokhelyt még zölden kaszálták le, mi a minőségre kedvezőtlenül folyt be. Különben a mag általán sima tapintatú, kemény és szép világos színű. Égett kevés jön elő, annál gyakrabban az összenyomott, de még az ilyen minőség is mindig jó lisztet fog szolgáltatni. A sok szántóföldön előforduló üres kalászsokot, úgy látszik, a rozsdá és kő fogta meg. Egyébként a kalászsok teltek, erősek, 4 hüvelyk hosszúak s egy-egy kalász 30—45 magot ad.

A rosból középtermés lesz. — Némely helyeken egészen kitelelt, csak hogy a dudva és rozsdá igen ártott a termésnek s a mag igen barázdás. De e mellett igen szép, teljes mag is jön elő. Pestmegye kerületeiben és a Nyírségben igen panaszkodnak az elszármásodás miatt, míg ellenben a tótságban és a magyar északi vasút vidékein jobb a termés. Miután pedig Észak-Németországban rossz rozstermés van, a magyar produktum igen jó kiviteli cikk lesz, különben már is nagy figyelemben részesítik. Bátran mondható, hogy ez idei aratás kétszer annyit eredményezett, mint a múlt évben, míg ellenben a készlet teljesen elfogyott. Minőség 72.75 kilo.

Árpában általán jó az eredmény, melyet ma már biztosan annak tekinthetni. A sörfőzésre való árpa semmi kívánni valót sem hagy hátra, s ritka szép. A minőségi súly 63—68 kilóra rug hectoliterenként, a mi azonban itt kevesebbet nyom a latban, mert a súlyt nagyrészt a mag burka és nedvessége idézi elő. Takarmányárpa sovány, de nehéz, nagyrészt sárga, de legnagyobb részt fehér. A készlet teljesen elfogyott, miután a hosszú tél miatt sok takarmányra volt szükség.

A zabban teljes az eredmény.

A tengeri termés sok reményre jogosít. Minthogy azonban a kukoricatörés csak szeptemberben lesz, a valószínű eredményről ma még semmi biztos sem állíthatni. Mindazonáltal jó eredményre van kilátás.

A repcze sok vidéken egészen kitelelt, a hol ellenben a fagy nem pnsztította el teljesen, 2—4 métermázsát szolgáltat holdankint. A minőség kitünő. Vadrepcze tömegesen nőtt, míg a bánáti repczéből jóformán semmire sem számíthatunk.

TANÜGY.

A székesfehérvári kereskedelmi közéletanoda.

A székesfehérvári kereskedelmi iskola hazánk kereskedelmi iskoláinak legrégibb egyike. 28 év óta tartatik ezen iskola az ottani kereskedő társulat által; és pedig 22 évig, mint alsóbb kereskedelmi iskola. Mióta az 1872-iki ministeri törvényjavaslat a kereskedelmi iskoláknak ujonani

szervezését rendelte el, a székesfehérvári testület mindinkább igyekezett iskoláját az újabb igények színvonalára emelni, és így átalakult az közép kereskedelmi iskolává.

Ámde a testületi vagyonnak és évi jövedelmének elégtelensége miatt a székesfehérvári kereskedőtársulat kénytelen volt államsegélyhez folyamodni. Ezen állami segély — úgy látszik — nem elégséges az iskola fentartására, dacára annak, hogy a tandíj is meglehetősen magasra van szabva. Emez állításunkat igazolják az iskolai értesítőből átvett adatok.

Az 1879/80. tanév némi öröndetést, de sok megszorítót is hozott iskolánkra.

A mily öröndetes egy szerény tanintézetre nézve, mint a miénk, hogy a lefolyt évben a III. osztályban 12 tanuló volt — tavaly csak 6 volt — és mind kettőnek kivételével, kik két óra visszautasítottak, az érettségi vizsgálatot jó sikerrel kiállította, oly megszorító volt azon körülmény, hogy a nagy költségek és a segélyforrások elégtelensége miatt az iskola létkérdése szóba hozatott.

Pedig oly korszakban, midőn úton-útfélen fennen hirdetik, hogy mai nap egy nemzet sem boldogulhat művelt iparos és szakképzett kereskedő osztály nélkül, nagyon is megszégyenítő dolog volna, ha egy közhasznú, gyakorlati irányú tanintézet, mely 28 év óta fenáll és számos hasznos honpolgárt nevelt, néhány száz forintnyi deficit miatt megszűnni kénytelen volna.

Hiszük és reméljük, hogy a kereskedőtársulat újatmódot fog keresni és találni, hogy az iskolát továbbra is fentartsa; szintűgy remélni akarjuk, hogy a magas kormány, mely az iskolát 6 év óta 1000 forinttal évenként segélyezi, nem fogja engedni, hogy az néhány száz forintnyi hiánylát miatt megszűnjék létezni.

A tanári kar áll 10 tagból. Az igazgató és egy rendes tanár kivételével a tanárok mind bejárók. A tanterv megfelel a ministeri törvényjavaslatnak és az évi eredmény kielégítő. A folyó hó 23-án tartott érettségi zárvizsgálatra kiküldettek: a vallás és közoktatási ministerium részéről Kolossváry Miklós kir. tanfelügyelő úr, az ipar és kereskedelmi ministerium részéről Grum Ferencz osztálytanár.

A tanulók létszáma a három osztályban volt 39, a vasárnapi iskolában 86.

A vasárnapi iskolát illetőleg, oly megjegyzéseket és észrevételeket találunk az értesítőben, melyek általunk többször említették; nevezetesen, hogy a főnökök silány előkészültséggel bíró ifjakat vesznek fel, hogy a tanulók nem járnak pontosan iskolába, és hogy ennél fogva az eredmény sem kielégítő.

A vasárnapi iskola intézménye ott mint mindenütt egy nehezen megoldható problema fog maradni mindig. A szükség létrehozta, a szükség még sokáig fen fogja tartani. Az a legnagyobb baj, hogy a tanulók oly lelki állapotban jönnek oda, mely a tanulásra nem igen alkalmas.

Gondoljuk csak meg, hogy egy 12—16 éves fiú, ki egész héten át kora reggeltől késő estig el van foglalva, épen akkor menjen iskolába tanulni, midőn főnökei és segédei sétálni mennek, vagy más szórakozást keresnek.

De minthogy mindeddig jobb intézményt nem tudtak kitalálni és az ilyen fiúknak egy kis oktatás olyan szükséges, mint a falat kenyér, egyesült erővel buzdítólag oda

kell hatnunk, hogy szorgalmasan feljárjanak és figyeljenek a tanításra.

Tehát 28 évi fenállás után ily nagy forgalmú és tekintélyes kereskedelmi közéletanoda felbomlás veszélye által fenyegettetik. Ily culturalis tényező megmentésére a testület, a város, a kereskedelmi és iparkamara, a ministerium, nyilvános pénzintézetek és egyesek áldozatkészségéhez kell folyamodni, és nem kell engedni, hogy a közöny és szükkeblőség férge e közhasznú gyakorlati intézet élecfáján rágódjék.

A német nyelv kérdéséhez, úgy általános, mint kereskedelmi szempontból.

II.

Van-e szüksége a magyar kereskedőnek német nyelvre?

Alig van valaki, ki egyszer-másszor nem mondaná: „a régi jó idők elmúltak.“ El ám, mivel voltaképen *nem is léteztek*, mert az akkoriak épen úgy emlékeztek meg a „régii jó időkről“, mint mi ma. Hogyan van tehát, hogy ennek dacára naponként hallhatjuk e phrasist. Nagyon egyszerű erre a felelet. Halad az idő, halad ezzel együtt az emberiség, az idő örökre eltűnik az enyészet örvényében, visszavonhatlanul, míg az emberiség haladásának nyomai vivmányaiban fenmaradnak örökségül az utókornak. Ha ez áll, akkor a fiatalabb nemzedék nem említhetné a régi jó idöket, mivel az örökölt vivmányok csakis javára, jobbléte előmozdítására válhatnak. Úgy ám, de nem szabad szem elől téveszteni, hogy a korrall és egyesek haladásával nem halad egyenletesen az összes emberiség és pedig — igen sajnos, nem csekély része! — vagy közönyösségből s ekkor csak önmaga oka, hogy a *jelen* nem tünhetik fel előtte oly rózsás színben, mint a *mult*, vagy pedig *nem képzettség* miatt, mi oka volt, hogy nem haladhatott a korrall.

Azt kérdezhetné valaki, ezen elmefuttatásnak mi köze a német nyelv kérdéséhez? Bocsásson meg a t. olvasó, ha azt állítjuk, hogy a német nyelv tudása vagy nem tudása hazánk politikai helyzeténél fogva, különösen a kereskedővilágban igen fontos szerepet játszik a jobblét előmozdítására nézve.

Elmúltak azon *jó idők*, mikor a debreczeni országos vásár alkalmából hazánk kereskedőinek nagy része összesereglett, hogy itten a szélrózsa minden irányából összecsdült bel- és külföldi nagykereskedőktől vidékeiken szükséges árukat beszerezzék. Elmúltak azon idők s majdnem rombadültek és dülnek most a nagykereskedők árúcsarnokai, melyek a régi *jó időkben* Debreczen egy kis városrészét képezték. Akkor kereskedőink a német nyelv nélkül is élhettek, akkor a német nyelv tudása vagy nem tudása legfőleg csak az illető csekélyebb vagy nagyobb általános műveltségéről tehetett tanulságot; de most hazánk kereskedőire nézve nélkülözhetlenné vált és azon meggyőződésünknek adunk kifejezést, hogy olvasóink közül talán számosan egyetértenek velünk.

De hogy is nem, hiszen a mai világban a nagykereskedő a gyors közlekedési eszközöknél fogva áruút nem huzcolja országból-országba, városból-városba, vásárról-vásárra, hanem épen megfordítva van, most a kis kereskedő keresi

fel a forrást, üzleti viszonyba lép a nagykereskedővel és mig ezelőtt leginkább a személyes érintkezés eszközölte a forgalmat, ma már egy egyszerű rövid megrendelési levél is elegendő a legnagyobb üzletek megkötésére.

De kik azok a nagykereskedők, kikkel kereskedünk leginkább üzleti összeköttetésben vannak. Németek, vagy ha nem is azok, de üzleti nyelvül elfogadván a német nyelvet, nem kételkedünk, hazánk minden józan gondolkozású, elfogulatlan a korral haladni akaró hereskedője szükségét érzi a német nyelv szóban és írásban való bírásának és iparkodni fog annak elsajátítása végett út-módot keresni, hogy kénytelen ne legyen a német nyelv nem bírása miatt a második vagy harmadik kézből vásárolni azon árukat, melyeket az első forrásból mindenesetre sokkal olcsóbban s talán jobb minőségben is beszerezhetet volna. Hogy mily nagyfontosságú a német nyelv hazánk kereskedelmi életében, kormányunk is felismerte, minek következtében a kereskedelmi tanodákban annak rendes tantárgyként való taníttatását elrendelte.

Nézetünk szerint azonban a kereskedelmi tanodák számára megállapított tananyagra nézve némi változtatás nagyon is helyén volna, minek fejtegetése egy III. cikkünknek fogja tárgyát képezni.

— n — a.

Dr. Szabóky Adolf.

Egy nagy hazafi lelke szállott ismét az égbe.

Dr. Szabóky Adolf a hazai iparosok legönzetenlebb és legmunkásabb barátja örök nyugalomra költözött. Az elhunyt nagy férfiú temetése július 24-én ment végbe. A temetés oly imposans volt, a minőt mostanában alig láttak Budapesten.

Az országos magyar iparegyesület a fővárosi iparosok köre, s úgy szólván valamennyi fővárosi ipartársulat temetkezési és jótékonsági egyesület testületileg vagy küldöttség által vett részt s a közönség beláthatlan tömegei kísérték a gyászmenetet.

A beszterelés után Mudrony Soma, városunk képviselője által tartott búcsúzó gyászbeszédéből következőket emelünk ki:

Mindnyájan, a kik e koporsó körül összegyűltünk, lelkünk legbensőbb mélyéből érezzük a pótolhatlan veszteséget, mely bennünket eltávozása által ért, mert hisz mindnyájunknak nemes példaadója, önzetlen barátja, lelkes jóakarója, jóltevője volt ő: de senki sem érezheti a veszteség súlyát annyira, mint az iparos osztály.

Hogy mije volt ő azon rendnek, melyhez tartozott, azon városnak, melynek fia volt — mije volt a hazának, mije volt hivatásának, az nyílt könyv, melyben kiki olvashat — s melyből mindenki bizonyára csak buzditást, lelkesedést, nemes példát merithet... De hogy mije volt ő az iparosoknak s az iparosok ügyének, azt csak mi tudjuk, kik vele hosszú éveken át egy sorban működén, napról-napra szemtanui voltunk aggodó törekvéseinek, lankadást nem ismerő munkásságának s az iparosok javáért lángoló lelkesedésének.

Mig nemes szíve dobogni tudott, szívvél lélekkel az iparosság javának élt, most, midőn az úr akarata szerint eltávozott tőlünk, az iparnak halottja ő.

Sok ezren gyászolják e nemes férfit; gyászolják

benne az isten szolgáját, ki személyválogatást nem ismerő emberszeretettel, szerényen elvonuló jótévőségével fén-es példáját adta annak, minőnek kell lenni a „szeretet vállalása“ valódi papjának; gyászolják benne sokan a lelkes tanárt, ki majdnem négy évtizedes tanítói működése folyamában ezreknek szellemi vezetője s útmutatója lett; gyászolják sokan, mint emberbarátot és jóltevőt, kihez senki sem fordulhatott tanácsért, támogatásért, segélyért, a nélkül, hogy nála meghallgattatást és rokonszenves támogatást nem talált volna. Gyászolják mint hazafit, mint barátot, mint rokont.

Mindezeknek gyásza méltó és mély: de a mi gyászunk — az iparosok gyásza — bizonyára legméltóbb és legmélyebb: mert hiszen nekünk iparosoknak köztisztviselőben és szeretetben álló papunk — lelkesítő és útmutató tanítónk — önzetlen jóakarónk és jóltevőnk, barátunk, testvérünk volt egy személyben.

Ő a miénk volt szívvél lélekkel...

Megdöbbenve állunk itt... A végzet épen akkor ragadta el őt tőlünk, midőn a hazai ipar ügyére egy szebb jövő hajnala kezd derengeni... A miért évekkel ezelőtt majdnem reménytelenül küzdöttünk — s a mely küzdelemben neki nagy, igen nagy része volt — ma már a valóság küszöbéig jutott. A hazai ipar ügyét a nemzet magáévátette; a hazai ipar felkarolása és emelése nemzeti feladatnak van elismerve; s ha a jeleknek hinni lehet, a nemzet kész e feladatot teljesíteni és a hazai ipar iránti kötelezettségeit teljesíteni. Elértünk a remélt jobb jövő határáig. De midőn ezt távolról megpillantottuk, ő behunyta szemét örökre.

Isméltődött Mózes története, ki midőn népét a pusztán át az ígéret földére vezette, azt népének megmutatta, de maga megszűnt élni.

Igenis, ő Mózes volt az iparosoknak. Oly helyzetben, mely méltán nevezhető sivatag pusztaságnak, oly korban, midőn az iparos osztály, különösen ennek ifjú nemzedéke, egészen magára volt hagyatva, ő egész lelki odaadással vállalkozott a vezérkedésre az iparos ifjúság oktatásában. És később, midőn az országos iparegyesület létrejött, itt folytatta nagyobb körben megkezdett úttörő munkásságát...

De az ígéret földét ő nem érthette el.

Elérhetjük-e majd mi?

Úgy hiszem, ha mindazok, kikre szelleme hatást gyakorolhatott, szellemi örököseinek fogják magukat tekinteni és az ő nyomdokaiba lépnek, és nem fogják a lelkesedésnek, a buzgóságnak tőle nyert szikráit kialudni engedni: az ígéret földjét igenis el fogjuk érni, és hazánk boldogulni fog iparosai által...

A temetőben Csepreghy János tartott egy szívreható alkalmi beszédét, melyből következőket reprodukálunk:

Számos hű és nagy fiát vesztettük el hazánknak a legközelebbi néhány év alatt; állásra, hirnévre, tehetségre nézve kiválókat, de munkaszeretőbbet, önfeláldozóbbat, polgári erényekben gazdagabbat alig vesztettünk e férfúnál. Nemcsak nekünk iparosoknak van okunk a koporsónál mély gyászt ölteni, a boldogult majd minden jó és nemes ügynek támogatója, előmozdítója volt. A mai temetés nagyszerű tanuságot tesz arról: mily sokan tekinték Szabókyt övének.

De bármi nagy és érzékeny legyen mindnyájuk vesztesége, többet mint mi iparosok, mint ez ország iparügye, senki sem veszített. Mert ha van Magyarországnak előre törekvő iparos nemzedéke, melyre talán egy szebb jövő reménye építhető: úgy azt a legnagyobb részben Szabóky Adolf 25 évi fáradságos munkájának köszönjük.

Következő életrajzi adatokat közölnek a lapok a korán elhunyt férfiről:

Szabóky (előbb Schneider Adolf) szül. Budán, 1821. szept. 9-én. 1837. évben a kegyes tanítórendbe felvétetvén, az 1840. és 1841. iskolaévben, mint próbaéves tanár nyert alkalmazást a n.-kanizsai gymnasiumban.

1847-ben kezdette meg tanári pályáját a szegedi gymnasiumban. 1849-ben a kolozsvári gymnasiumba helyeztetett át. Azonban már az 1850. iskolaévben Pestre tétetett át, hol a mult tanév közepéig, tehát 30 éven át, szakadatlanul működött a tanári pályán.

Érdemei elismeréseül, melyeket hosszas tanári pályáján, továbbá mint a kath. legényegylet alapítója és elnöke, mint pestvárosi bizottsági tag, mint számos jótékony egyletnek munkás tagja, a társadalmi téren és a magyar ipar felvirágoztatása körül szerzett 1871-ben a Ferencz József rend, 1874-ben pedig a vaskorona-rend lovagjává emeltetett.

A hírlapirodalom terén is jelentékeny munkásságot fejtett ki. Legnagyobb és maradandó érdeme azonban az, melyet a hazai ipar körül szerzett. Legyen áldott az ő emléke!

HETI HIREK és VEGYESEK.

† **A budapesti nemzetközi gabonavásárra jövő termékek és eladók figyelmébe ajánlatik, hogy az eladandó árúból nagy mustrát rostált állapotban hozzanak, mely azért szükséges, mert a kis mustra a sok mutogatás által megtisztul úgy, hogy annak az árú megkötésénél megtisztítva, lepecsételtetése rendszeren az átadásnál rendszeren pörökre ad alkalmat az eladó kárára. A nagy mustra tehát szükséges, hogy eladásoknál lepecsételésre az elhozott mintának érintetlen része kerüljön. Továbbá hozza el minden eladó saját pecsétnyomóját, melylyel saját hibátlan új zacskójában az eladott árú saját pecsétjével legyen lezárva, hogy kétely ne merülhessen föl, a tulajdon új zacskó pedig azért szükséges, mert hibás, foltos zacskót a nem szolid vevő felbonthat és abba más árút tehet. Az eladásoknál az eladók a szállítási határidőre nézve inkább hosszabb, mint rövid időt szabjanak, hogy annál inkább képesek legyenek kötelezettségeiknek megfelelni. Legyenek végül eladók óvatosak és ne csábítsák el magukat a vételeknél különben is szokatlan foglalók, vagy csekélységgel magasabb ár által, hanem azon legyenek, hogy elismert szolid kereskedőkkel kössenek üzletet.**

† **Munkásünnepély.** A Ganz-féle gépgyár-részvénytársaság e hó 8-án vasárnap nagy népünnepélyt rendez a gyáraiban dolgozó munkásoknak, körülbelül két ezer embernek. A bor, sör patakokban fog folyni, azonkívül két ökörnek lesz kinos halála. A gyár az utóbbi hónapokban az üzlet kiterjedése s a nagyszámú megbízások folytán jelentékenyen többet dolgozott s a népünnep némi kárpótlás akar lenni a munkások igyekezetéért.

† **Uj gőzmalom** Budapesten. Kraus Mayer és fia czég gőzmalom épített, melyet legközelebb Gizella-gőzmalom czég alatt nyit meg.

† **A lipcsei magvásárról** az alábbi híreket közölhetjük. Általában tapasztaltatott, hogy hol a tulajdonosok új árúban nem lépnek fel túlkövetelésekkel, az üzlet rendszeren létrejön, mivel a malmok a jelenlegi árak alapján hajlandók

nagyobb vásárlásokba bocsátkozni. Ellenben későbbi szállításra olcsóbb árakat remélvén, alacsony ajánlatokat tesznek. Ennek következtében az üzletek leginkább csak kész áruira szorítkoznak. Búzában meglehetősen üzlet fejlődött ki. A magyar súlyos sárga búzák szép minőségűknél fogva kedveltek. Elkelt Drezdában 230—240, Reichenbachban 237.50 márkán tonnánként (10 mmázsa.) Rozsban jelentékeny forgalom fejlődött ki. Eladatott magyar rozs Drezdában jó minőségű 240 márkáért, finom 210 márkáért, Lipcsében 205—208 márkáért, Chemnitzben 204 márkáért, Trenben 207 márkáért, Eythraban 206.50 márkáért, Merseburgban 210—212 márkáért tonnánként. Ezekhez hasonló és megfelelő árakon még más állomásokon is történtek eladások. Az árpából finomabb minőségűek drágáltattak és eddig csak középfejű szorított a forgalom. Eladatott néhány tételben Lipcsében 150—162 márkán, Stettinben transit 147—145 márkán. Zabban eddigelő nem fordult elő kötés kész árúban csak határidők köttetek Berlinben. Repcze nem igen keresztek; eladatott 250—269 márkáig. Olaj és szesz teljesen elhanyagolt. A magvásárt összesen 3100 személy látogatta meg. A buza és nyári vetemények kielégítő eredményt nyujtanak, rozs egy közepes termésnek jelentékenyen mögötte áll. Magyarország magas követelése csak nehezen és részben adattak meg, a mi kézzel fogható magyar árú piacra került, az gyorsan felvásároltatott. Itteni új rozs igen nedves, miért is különféle vásároltatott régi árúból.

† **A bécsi pénzverő hivatal és Szerbia.** A pénzverő hivatal mult hóban 3 és fél millió frank értékig szerb pénzverést vállalt el és a megrendelést oly gyorsan teljesíté, hogy hat hét mulva már Belgrádba küldhette a pénzt. Az üzletnek sajátos e'ő- és utójátéka volt. A szerb kormány a pénzverő hivatallal szerződést kötött, de ez alig iratott alá, a szerb kormány azt találta, hogy a feltételek igen magasak. Erre a szerződés Freymnek, a párisi Credit Foncier igazgatójának adatott el és ez ismét eladta a párisi Oeschger és Masdarch pénzverőczégnek. E czégből megvette Rothschild, és a pénzt el is készíttette Bécsben. A pénz végre Belgrádba érkezett, de a szerb kormány egy részét visszautasította, mivel hiányzott róla a törvényileg megállapított körirat. A pénzt tehát újra fel kellett olvasztani és újra kiverni.

† **Világkiállítás Németországban.** A középrajnai gyárosok egylete utolsó ülésén egy világkiállítási tervvel foglalkozott és e kérdésre nézve következőket határozott: 1. Kiváratosnak látszik, hogy a legközelebbi világkiállítás Németországban tartassék meg. — 2. Czélszerű azonban, hogy e németországi világkiállítás ne egyszerre tartassék meg. 3. Gondoskodni kell arról is, hogy a világkiállítások ne oly gyors egymásutánban tartassanak, és erre nézve nemzetközi megállapodást kell létrehozni.

† **Oroszország aratásáról** az ottani lapok azt állítják, hogy az még a várakozáson is alól áll. Abból azonban, szerintök, nem kell következtetni, hogy a hiány s az inség általános lesz. A mi elkerülhetlen szükséges, van remény, hogy annyi lesz, de a kivitel a legazdagabb kormányzóságokból is majdnem egészen megszűnik. Már eddig tudjuk, hogy az ideai kivitel három millió tsetverttel csekélyebb a mult évinél, ha ez így van a jelen pillanatban, mi lesz még ez év vége felé? A lapok roszalják az eddigi gazdálkodást s a kormány „cosmopolit elméletét,” mely az idegenek árúczikkeire oly kedvező vámtarifát szabott, hogy azok terményei az ottani piacokat a termelő kárára elárasztják.

† **A dohánymonopólium kérdése Németországban.** Ismeretes, hogy Bismarck herczeg a dohánymonopóliumot szándékozik Németországban behozni, remélvén, hogy az államnak ebből eredendő jövedelme lehetővé fogja tenni az ígért adóleszállítások keresztülvitelét. A törvényjavaslat, mint legújabbán Németországból jelentik, alapvonalaiban már meg is van állapítva, s ez fogja a német pénzügyminiszternek legközelebb Koburgban tartandó értekezletének főtanácskozási tárgyát képezni. Két év előtt, midőn a német kancellár ugyancsak az állam jövedelmének emelése végett vámtervezetét akarta keresztülvinni, hasonló értekezlet tar-

tatott Heidelbergben. Akkor a dohánymonopólium elvét nem sikerült a német államok pénzügyminiszterei előtt plauzibilissé tenni. Bismarck azonban makacsul ragaszkodik ez eszméjéhez, főleg miután a vámjövödelmek nem mutatkoznak elegendőnek, hogy ígért adóleszállításait életbeléptethesse. Most jobb kilátásai vannak a javaslatnak a pénzügyminiszterek részéről való helyeseltetésre, mi ha megtörténék, valószínűnek tartják, hogy a birodalmi gyűlés az öszre összehivatnék. Azt azonban már nem tartják valószínűnek, hogy a jelenlegi birodalmi gyűlés a dohánymonopóliumot megszavazza.

† Az „Azienda Assicuratrice“ Triesztben e hó 4-én tartotta közgyűlését, mely elhatározta a részvénytőkének 30 millió frankra (12 millió arany forintra) fölemelését 40% befizetéssel, továbbá az ujonan kibocsátandó részvények átvétele végett egy külföldi pénzcsoporttal kötött előzetes szerződés végleges keresztülvitelére egy teljhatalommal ellátott bizottságot küldött ki, melynek tagjai: Brandeis Jakab, Gossleth Emil és Sienkiewicz Dénes. A napirenden levő többi tárgyak szabályszerű elintézése után dr. Raicich úr igazgatóvá s a 40 évi szolgálat után visszalépő Wortmann György úr helyébe az „Azienda“ vezértitkárává Sienkiewicz Dénes úr választatott meg.

Alkalmazást keresők.

Egy segéd, ki egy fűszer-, anyag- és festéküzletben kezdő pályáját és azt hét év óta egy nevezetes városban folytatja, alkalmazást keres. A magyar, német és román nyelvet tökéletesen birja.

Egy ifjú kereskedő, ki a kézmű, divat, posztó, vászon, rővidárú és confectió üzletben 8 év óta foglalkozott, kedvező

föltételek mellett alkalmazást keres. A magyar, német és román nyelveket tökéletesen birja.

Igen jó bizonyítványokkal ellátott ifjú kereskedő ajánlkozik, ki hosszas ideig üzletvezető és könyvvezető volt.

Egy fiatal segéd, ki jelenleg Kolozsvárt van alkalmazásban, egy nagy forgalmú detail fűszerüzletbe óhajtana jutni. Bizonyítványai a legajánlatóbbak.

Szabó Károly úr vas-, fűszer-, festék-, papir- és anyagkereskedésében Nagy-Körösi egy 13—14 éves jó családból való fiú octóber hó elsejére tanoncúl fogadtatik. (A segédi állomás már be van töltve.)

Felelős szerkesztők:

Zalai Márk és Fazekas Sándor.

HIRDETESEK.

Egy kisebb városban

divat-, pipere- és fűszerüzlet

nyitására egy fiatal ember társnak kerestetik.

Bővebb felvilágosítás a „Kereskedelmi Lapok“ szerkesztőségénél nyerhető.

ISKOLAI ÉRTESETÉS.

A debreczeni kereskedelmi szakiskolában,

mely 3 évi tanfolyamból áll, az 1880/81. iskolaév

folyó év szeptember hó elején

veszi kezdetét.

A szabályszerű beiratások folyó év szeptember 4-5-ig eszköztetnek.

Azon ifjak, kik a 3. kereskedelmi osztályt jó sikerrel végzik, az egy évi önkéntességi jog kedvezményében részesülnek.

Felvételi feltétel: A reál-, gymnasium-, vagy polgári iskola 4. osztályának sikeres végzése.

Ennek hiányában a 14. korévet elért ifjú csakis felvételi vizsgálat alapján lehet rendes tanuló.

Programmok kívánatra díjmentesen küldetnek. Levélbeli megkeresésekre az iskolai igazgatóság készséggel ad felvilágosítást.

A debreczeni kereskedelmi szakiskola igazgatósága.